

POGOVOR S PISATELJEM, PESNIKOM, DRAMATIKOM SCENARISTOM IN VSESTRANSKIM UMETNIKOM

Kdaj? V ponedeljek, **21. maja 2018**
Kje? Na OŠ Dušana Flisa Hoče
Kdo? Naš gost je bil **Feri Lainšček**.
Čemu? **Ob zaključku Prežihove bralne značke**

»...Neki deček in neka deklica sta bila danes pomladni dan in pomlad.« (F. Lainšček, Spomladanska)

Tako je uvodoma Luka zaključil pesem, ki sta jo recitirala Eva in Žiga ter skupaj s Saro nagovoril našega gosta, Ferija Lainščka. Sara je na začetku povedala, kako uspešno so učenci naše šole brali v tem šolskem letu, in sicer je kar 73% učencev opravilo Prežihovo bralno značko. Sicer več na razredni kot na predmetni stopnji, a žal se je med mladimi močno razmahnila uporaba elektronskih medijem in sprehod po virtualnem svetu, kateremu knjiga ne more v celoti konkurirati, a zaenkrat še vedno dokaj uspešno hodi ob strani. Le 1% bralcev izgubimo v dveh letih, smo ugotovili.

Sara in Luka sta za gosta pripravila naslednja vprašanja:

1. Ali obstaja kaj takega, kar bi o sebi želeli podeliti z nami? Ali slišite /spoznate na predstavitvah na šolah kaj novega o sebi?

Gost je poudaril pomen zgodnjega otroštva, pomen ljubezni v družini in svobodnega odraščanja brez nekih prisilnih zahtev od otroka. Pravi, da je imel zelo lepo otroštvo, ko še ni bilo elektrike in s tem posledično povezano ne radia in televizije, kaj šele telefona in računalnika. Zato so se v družini veliko pogovarjali, si pripovedovali in se preprosto imeli radi.

2. Kdaj ste se prvič srečali s knjigami? Kdo Vas je zanje tako navdušil? Je bil postati pisatelj Vaš sanjski poklic? Kaj ste si želeli postati kot otrok?

Zelo veliko sta mu pripovedovala starša, in sicer zgodbe iz vsakdanjega življenja. To je pustilo poseben pečat na njem in ga navdušilo za pisateljstvo.

Ko so pri sosedovih prvič poslušali radio, so mu domači govorili, da je v radiu nek majhen človeček, ki govori in tako si je tudi on zaželel, da bi bil ta majhen človeček v radiu.

3. Na katero vaše delo ste najbolj ponosni in zakaj?

Najbolj je ponosen na svoja dva otroke, hčerko Kajo, ki je postala gradbeni inženir in projektira sterilne stavbe (npr. lekarne), kjer ne sme biti bakterij in virusov; ter na sina, ki je glasbenik – izvajalec in predvajalec elektronske glasbe. Z ženo sta ustvarila ljubeče okolje za družino in s svobodno vzgojo ustvarila prav to, kar sta si želela in na kar sta danes zelo ponosna.

4. Kaj pa počnete, kadar ne pišete knjig? Vam sploh ostane kaj prostega časa? Kako ga preživite?

Ja, pisateljstvo res nima delovnega časa od 6. do 14. ure ali kakorkoli že, tako da včasih dela cel dan, včasih le del dneva, glede na navdih za pisanje, glede na povabila, glede na različne aktivnosti, ki jih kot vsestranski umetnik pač ima. Sicer pa imajo kužka, s katerim zelo rad odide na sprehod.

Sara in Luka sta se na pogovor s pesnikom začela pripravljati že nekaj časa pred prireditvijo. Najprej sta pregledala, kaj vse je v šolski knjižnični zbirki od Ferija Lainščka. Nekaj od tega prebrala, kar je bilo namenjeno njuni starosti. In ugotovila, da imamo kar nekaj knjig za različne stopnje bralcev. Za najmlajše: zbirko Žlopiji, Mišek Miško in Belamiška ter Brki od mleka; v pionirski knjižnici: Mislice, Velecirkus Argo,

Lučka in dve pesniški zbirki Barvice in Cicibanijo, iz katerih smo lahko slišali štiri pesmi, ki so jih recitirali Marsela in Jan iz 6. razreda ter Eva in Žiga iz 8. razreda.

5. Pogosta tema vašega ustvarjanja bi lahko rekli je ljubezen.

Nam lahko zaupate kdaj ste se vi prvič zaljubili in ali ste dekletu poklonili tudi kakšen verz?

Prvič se je naš gost zaljubil v 1. razredu v eno izmed dvojčic iz 2. razreda, ki sta si bili sicer podobni kot jajce jajcu, vendar on je vedel v katero je zaljubljen. Da bi ji izkazal svojo ljubezen, je mami vzel eno od razglednic, narisal dve črti in nanju z nekaj besedami napisal, da jo ima rad. Razglednico je dal v njeno torbo, ker še ni vedel, da je potrebno nanjo prilepiti znamko in jo odposlati po pošti. Žal je bila torba od njene sestre dvojčice in tako je prišlo do nesporazuma. Ta dvojčica ga je zatožila mami in tako je prišlo vse do njegovih staršev in... Pravi, da je bila to njegova prva pesem, ki jo je napisal.

Ko se je zaljubil naslednjič, je bil v 6. razredu. Pravi, da je to ravno pravi čas, da se zaljubiš, kajti to je bila ljubezen njegovega življenja. Kasneje je namreč prav ta deklica postala njegova žena, s katero imata dva otroka in še danes živita skupaj. S tem si je prislužil en velik aplavz vseh nas poslušalcev, ker se nam je zdelo prav sanjsko.

V mladinski literaturi sta voditelja pogovora zasledila roman Ajša Najša ter pobrskala še po literaturi za odrasle in odkrila dve pesniški zbirki: Demon ljubezni in Ne bodi kot drugi. Istoimensko pesem je krasno uglasbila in odpela Ditka (povezava na You Tube: <https://www.youtube.com/watch?v=Cuu1irXZqsE>), a na današnji prireditvi je še bolj ganilo petje naše učenke Julije iz 6. razreda.

Prinesi mi rože, ki divje cvetijo,
odpelji me v goro, kjer škrati živijo.
Pokaži mi zvezdo z mojim imenom,
zloži mi pesem z bizarnim refrenom.

Povabi me včasih v kraje neznane,
mi zjutraj pod okno pripelji cigane.
Povej mi o sanjah četudi so grešne,
zaupaj mi želje četudi so smešne.

Napravi to zmeraj, ne bodi kot drugi,
ljubezen ni reka, ki teče po strugi.
Napravi to zopet, ne hodi po poti,
saj sreča ni nekaj, kar pride naproti.

Poljubi me nežno, ko drugi hitijo,
povabi me v mesto, ko drugi že spijo.
Usoda je živa in mrtvi junaki,
naj še hrepenijo postaje in vlaki.

(F. Lainšček; Ne bodi kot drugi)

Prekrasno petje je zmotil smeh ob besedi cigani, kar je potem bilo iztočnica za avtorjevo pripovedovanje o njegovem sobivanju z Romi.

Učencem je povedal zgodbo, kako je dobil novo torbo, na katero je bil neznansko ponosen, pa čeprav je bila takšna, ki so jo imeli vsi ostali. Da bi ostalim pokazal, da je to posebna torba, je naredil preizkus in jo pred drugimi namočil v lužo in pri tem poudaril, da njegova torba pač ne prepušča vode. Kaj mislite? Torba je bila mokra ne samo zunaj temveč tudi znotraj in seveda vse, kar je bilo v njej. Da ne bi bil kriv, je preložil krivdo na dobrega prijatelja, romskega dečka. Mama je takoj odšla do njegovega očeta in ta ga je s pasom

pošteno natepel. Nekoč je tega romskega dečka vprašal, zakaj ni povedal resnice, da ni bil on kriv za to. Ta pa mu je rekel: „Si pa res neumen! Jaz bi bil tako in tako tepel, potem pa bi bil še tudi ti!,

Učenci so spoznali, da je lahko sobivanje s cigani, za nekoga pomenilo prijetno izkušnjo v otroštvu. Cigani so namreč živeli v avtorjevi neposredni bližini in njihov razgiban, svoboden in svojstven način življenja ter njihova glasba je avtorja kar vabila v njihovo sredino. Tudi v njegovi literaturi so našli mesto v romanu Halgata, po katerem je bil posnet tudi film.

6. Zanima naju, kaj pišete raje poezijo ali prozna dela? Kako se odločite, da nastane eno ali drugo? *Besedila prihajajo na dan po navdihu. Avtor se ne odloči o tem, kakšno zvrst bo napisal, ampak zapiše to, kar se mu porodi v njem, njegova občutja.*

Ker nas je čas nekoliko prehitel, sta Sara in Luka na tem mestu zaključila. Ostala so jima še 4 vprašanja, na katera pa je Feri Lainšček že deloma odgovoril, tako da sta bila kljub temu zadovoljna.

Na koncu sta naša voditelja skupaj z gostom podelila še 12 knjižnih nagrad naj bralcem in naj bralkam tega leta. Knjižne nagrade za dodatno branje in za naziv naj bralec in naj bralka so prejeli: Monja, Kaja, Anej, Jaka, Tara in Elena iz 6. razreda; Melanie, Nuša, Ema, Eva iz 7. razreda; Sara in Lana iz 8. razreda. Čestitamo!

Ob slovesu smo se našemu gostu, Feriju Lainščku, prav prisrčno zahvalili in mu za spomin izročili srček z naše šole (uokvirjeno grafiko naše učenke, ki je nastala pod mentorstvom likovnega pedagoga Albina Lorberja), učencem pa ob bližajočem se zaključku šolskega leta še z eno gostovo pesmijo zaželeli naslednje:

Kaj moraš med počitnicami storiti?

Šolske skrbi in stvari
moraš v predal zakleniti,
da ti ne morejo počitnic greniti,
a tudi ne pobegniti.

Nato moraš počitnicam
natančno dneve prešteti
in vsak dan moraš nekaj
hoteti, želeti, početi.

(F. Lainšček)

Hoče, 22. 5. 2018

Zapisala: Lidija Mazgan

Fotografije: Maja Crnobrnja